

2/2003. (PK. 14.) MNB rendelkezés

a kötelező jegybanki tartalékról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a következők szerint rendelkezem:

Hatály

1. § E rendelkezés hatálya kiterjed a működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézetekre, ideértve a külföldi székhelyű hitelintézetek magyarországi fióktelepeit is (a továbbiakban együtt: hitelintézetek).

Kötelező jegybanki tartalék

2. § (1) A hitelintézet a (2) bekezdésben meghatározott tartalékköteles források (a továbbiakban: tartalékalap) után - a (3) bekezdésben említett kivételekkel - kötelező jegybanki tartalékot (a továbbiakban: kötelező tartalék) köteles képezni.

(2) A tartalékalapba tartozó források:

- a) betétek és felvett hitelek,
- b) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok,
- c) repók (továbbiakban: repók), ideértve az óvadéki- és szállítási repóügyletek mellett az értékpapír eladási és visszavásárlási (sell/buy-back) ügyleteket, valamint a készpénz- és aranyfedezet melletti értékpapír-kölcsönzést.

(3) Nem kell kötelező tartalékot képezni a következő források után:

- a) a tevékenységi (működési) engedéllyel rendelkező más belföldi hitelintézettől származó források,
- b) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által nyújtott hitelek igénybe vett állománya, beleértve az MNB-vel kötött penziós ügyletekből származó forrásokat is.

3. § (1) 0%-os tartalékráta vonatkozik a következő forráskategóriákra:

- a) betétek és felvett hitelek, amelyeknek a lejárat a hitelintézet számviteli nyilvántartásaiban történő megjelenés időpontjában meghaladja a két évet, feltéve, hogy a hitelintézet nem vállal, illetőleg nem teljesít olyan törlesztést a futamidő első két évére, amely az egész futamidőre egyenlő részleteket feltételezve nem arányos a forrás ténylegesen felvett összegével,
- b) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, feltéve, hogy az értékpapír lejárat a kibocsátáskor meghaladja a két évet,

c) repók.

(2) 5%-os tartalékráta vonatkozik a tartalékalapba tartozó (1) bekezdésben nem említett valamennyi egyéb forráskategóriára.

(3) A kötelező tartalék összege a hitelintézet kötelező tartalékalapjába tartozó források (4) bekezdés szerint meghatározott hó végi állománya és az (1), illetve (2) bekezdésben meghatározott megfelelő tartalékráta szorzata.

(4) A kötelező tartalék összegének kiszámításához a hitelintézet kötelező tartalékalapjaként az MNB-nek történő havi adatszolgáltatásban szereplő, a tárgyidőszak utolsó napjára vonatkozó állományi adatokat kell alapul venni.

(5) Tárgyidőszak alatt a hónap első napjától utolsó napjáig terjedő időszakot kell érteni.

4. § (1) A hitelintézet a kötelező tartalék előírást utólag, a tartalékszámítás során figyelembe veendő tárgyidőszakot (tartalékszámítási tárgyidőszak) követő második tárgyidőszakban (teljesítési

tárgyidőszak) átlagban köteles teljesíteni; az átlagszámításnál a naptári napokat kell figyelembe venni.

(2) A hitelintézet a kötelező tartalék előírásnak havonta egy alkalommal, a teljesítési tárgyidőszak utolsó napján köteles megfelelni.

5. § (1) A hitelintézet a kötelező tartalék előírást azáltal teljesíti, hogy a 3. § (3) bekezdése szerint kiszámított összeget a következő eszközökben tartja:

a) az MNB-nél vezetett pénzforgalmi (elszámolási) számláján, amely - ha a hitelintézet levelező banki szolgáltatást nyújt - tartalmazza a hitelintézetek közötti országos elszámolásforgalom lebonyolítását végző elektronikus rendszerhez egy másik hitelintézet (a továbbiakban: levelező bank) révén csatlakozó hitelintézet (a továbbiakban: közvetetten csatlakozó hitelintézet) kötelező tartalékát is. Az MNB elsődlegesen a közvetetten csatlakozó hitelintézet pénzforgalmi (elszámolási) számláján elhelyezett kötelező tartalékát tekinti teljesítettnek,

b) a közvetetten csatlakozó hitelintézet a levelező banknál vezetett pénzforgalmi (elszámolási) számláján.

6. § (1) A kötelező tartalékok összege után az MNB a következő formula alapján térít kamatot:

$$K_t = \frac{A_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{j=1}^{n_t} \frac{i_j}{n_t}$$

Ahol: K_t = a t. tárgyidőszakban elhelyezett kötelező tartalékok után fizetett kamat összege,

A_t = a t. tárgyidőszakban a tartalékteljesítési adatok (napi kivonaton szereplő elszámolt egyenlegek) naptári napok figyelembevételével számított számtani átlaga, de maximum a t. tárgyidőszakban teljesíteni előírt tartalékkötelezettség összege,

n_t = a t. tárgyidőszak naptári napjainak száma,

r_t = a kötelező tartalékok után fizetett kamatláb a t. tárgyidőszakban

j = a tárgyidőszak j. napja

i_j = a kötelező tartalékok után fizetett kamatláb a tárgyidőszak j. napján.

(2) A kamatszámítás vonatkozásában az MNB elsődlegesen a forint források utáni tartalékképzést tekinti teljesítettnek. Az MNB a kötelező tartalékok után fizetendő kamatot a tartalékkötelezettség teljesítését követő tárgyidőszak 5. munkanapján téríti meg a hitelintézetek számára.

7. § (1) A hitelintézet által kiszámított és elhelyezett kötelező tartalék összegét az MNB a jegybanki adatszolgáltatásban előírt hó végi Felügyeleti mérleg adatai alapján, valamint helyszíni vizsgálattal ellenőrzi. Az MNB a 2004. március 1-jét megelőző időszakokra kiszámított és elhelyezett tartalékkötelezettség ellenőrzése során a hitelintézettől kért napi jelentések és az MNB által előírt külön adatszolgáltatás adatait is figyelembe veszi.

(2) A hitelintézet a kötelező tartalék kiszámított összegét az elhelyezést követő tárgyidőszaktól kezdődően önellenőrzés alapján az MNB-nek történő bejelentéssel helyesbítheti, feltéve, hogy az MNB a különbözet fennállását még nem állapította meg. Az MNB a bejelentést követően - ha a módosítás következtében magasabb összegű tartalék elhelyezése válik szükségessé - a helyesbítés összegével a hitelintézet pénzforgalmi (elszámolási) számláját – a hitelintézet egyidejű értesítése mellett – megterhelheti. Az MNB csak akkor tekint el a pénzforgalmi számla megterhelésétől, ha a nem teljesítés a hitelintézetnek fel nem róható okból következett be. Azt az összeget, amellyel az MNB a hitelintézet pénzforgalmi (elszámolási) számláját megterhelte, az MNB a terhelés napjától számított 30 napig nem kamatozó elkülönített tartalékszámlán tartja.

(3) Ha az MNB az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése során megállapítja, hogy a hitelintézet által elhelyezett kötelező tartalék összege nem éri el a 3. § (3) bekezdésben előírt mértéknek megfelelő összeget, az MNB az ellenőrzés alapján megállapított különbözet összegének kétszeresével a

különbözet pontos összegének a tudomására jutását követő 30 napon belül a hitelintézet pénzforgalmi (elszámolási) számláját - a hitelintézet egyidejű értesítése mellett - megterhelheti. Azt az összeget, amellyel az MNB a hitelintézet pénzforgalmi (elszámolási) számláját megterhelte, az MNB a terhelés napjától számított 30 napig nem kamatozó elkülönített tartalékszámán tartja. Az MNB - a hitelintézet likviditási helyzetére tekintettel - az(oka)t az összeg(ek)et, amely(ek)re nézve a hitelintézet nem tartotta meg a kötelező tartalék előírást, hosszabb (több) időszakon keresztül is tarthatja - megfelelően csökkentett összegben - a nem kamatozó elkülönített tartalékszámán.

(4) Ha a (2), illetőleg (3) bekezdés szerinti terhelés végrehajtására a hitelintézet pénzforgalmi (elszámolási) számlája nem nyújt fedezetet, az MNB a hitelintézet részére - annak külön kérelme nélkül, de egyidejű értesítése mellett - a szükséges összeg erejéig hitelt nyújt. Ez a hitel a folyósítással egyidejűleg esedékessé válik.

(5) A (4) bekezdés szerinti hitel kamata megegyezik a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével. E hitel után az MNB késedelmi kamatot nem számít fel. A nyújtott hitelt napi 1% kezelési költség terheli.

(6) Ha a tárgyidőszakot követően az MNB az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése, valamint a hitelintézet (2) bekezdés szerinti önellenőrzése alapján a korábban kiszámítottnál kisebb tartalék-elhelyezési kötelezettséget állapít meg az adott tárgyidőszakra, és a nagyobb kötelezettség után a kamat már jóváírásra került, úgy a különbözetre jutó kamatot az MNB – a hitelintézet egyidejű értesítése mellett – visszavonhatja a hitelintézettől.

(7) E rendelkezés alkalmazásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan jogügylet, amely a kötelező tartalék képzés részleges vagy teljes megkerülésére irányul. Ilyen esetekben az MNB a rendeltetésszerű joggyakorlás esetén irányadó kötelező tartalék képzési szabályok szerint megállapítja az elhelyezendő tartalék mértékét és a (3)-(5) bekezdések szerinti jogkövetkezményeket alkalmazza.

8. § Ha a hitelintézet likviditási helyzete nem teszi lehetővé, hogy a kötelező tartalék előírásnak megfeleljen, köteles azt az MNB-nek bejelenteni; ebben az esetben az MNB - ha a hitelintézet kéri - meghatározott ideig haladékot adhat a kötelező tartalék részben vagy egészben történő elhelyezésére.

Záró rendelkezések

9.§ (1) Ez a rendelkezés a (2)-(4) bekezdések figyelembevételével 2004. január 1. napján lép hatályba: egyidejűleg hatályát veszti 2-3.§-ainak kivételével a kötelező jegybanki tartalékról szóló 1/1996. (PK. 1.) MNB rendelkezés, valamint az azt módosító 4/1996. (PK. 10.) MNB rendelkezés, 6/1996. (PK. 18.) MNB rendelkezés, 5/1997. (PK. 14.) MNB rendelkezés, 1/1998. (PK. 6.) MNB rendelkezés, 3/1998. (PK. 11.) MNB rendelkezés, 4/1998. (PK. 14.) MNB rendelkezés, 6/1998. (PK. 19.) MNB rendelkezés, 2/1999. (PK. 3.) MNB rendelkezés, 1/2000. (PK. 10.) MNB rendelkezés, 3/2000. (PK. 20.) MNB rendelkezés, 3/2001. (PK. 9.) MNB rendelkezés, 1/2002. (PK. 1.) MNB rendelkezés, 4/2002. (PK. 7.) MNB rendelkezés.

(2) A hitelintézet a kötelező tartalék előírásnak e rendelkezés tartalékszámításra, és tartalékteljesítésre vonatkozó 2-4.§-inak figyelembevételével először a kötelező tartalékalapjának 2004. január 31. napjára kiszámított állománya alapján 2004. március 31. napján köteles megfelelni.

(3) A 2004. januári és 2004. februári teljesítési tárgyidőszakokban a hitelintézetek a kötelező tartalékelőírásnak egyaránt a 2003. decemberi számítási tárgyidőszak tartalékkötelezettsége alapján havi átlagban, a hónap utolsó napján kötelesek megfelelni. A 2003. decemberi tárgyidőszak tartalékkötelezettségének kiszámítását a hitelintézetnek az 1/1996. (PK.1.) MNB rendelkezés 2-3.§-aiban írtak figyelembevételével kell elvégeznie. A 2004. januári és februári teljesítési tárgyidőszakokban a tartalékteljesítésre, a teljesítés elmaradásának szankcionálására, valamint a kamatfizetésre vonatkozóan ennek a rendelkezésnek az 5-8.§-ai az irányadóak.

(4) A kötelező jegybanki tartalékról szóló 1/1996. (PK. 1.) MNB rendelkezés 2-3.§-ai 2004. március 1. napján vesztek hatályukat.

Járai Zsigmond s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke